

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____

психології та соціології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

“24” 03 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи віктимології

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Факультет здоров'я людини	05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	«Психологія»

Розробники: Гарькавець Сергій Олексійович, д.психол.н., професор

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії):

(назва кафедри)

Протокол № 9 від 15 03 20 23 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

(підпис)

Ю.О.Бохонкова.

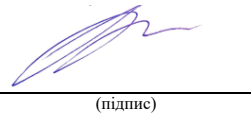
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету:

(назва факультету)

Протокол № 1 від 23 03 20 23 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

В.Ю.Тарасов

(прізвище та ініціали)

Програма навчальної дисципліни

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. Предмет і методи віктимології.			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Віктимологія як система міждисциплінарного знання. Предмет, задачі та методи віктимології. Історичний розвиток віктимології	Участь в обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Віктимологія як область міждисциплінарного знання. <u>Стислий зміст.</u> Віктимологія як система міждисциплінарних знань. Предмет і методи віктимології.	Тест	7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Віктимологія у XXI ст. – нові напрямки дослідження.	Реферат, презентація, тестові завдання	4
Тема 2. Соціально-психологічні аспекти віктимності			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Віктимність та злочинна поведінка. Віктимологічні аспекти різних видів злочинів	Участь в обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Проблема віктимної поведінки <u>Стислий зміст.</u> «Сприятлива поведінка» жертви та її особливості. Проблематика людської поведінки та її віктимогенні виміри	Тест	7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Віктимність у віковому вимірі – дитяча, підліткова, юнацька, зрілого віку, похилого віку.	Реферат, презентація, тестові завдання	4
Тема 3. Психологія жертви			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття жертви. Соціально-психологічні аспекти взаємозв'язку злочинця та його жертви. Віктимогенний комплекс особистості	Участь в обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Психологія жертв злочинів <u>Стислий зміст.</u> Жертви злочинів та їх ознаки. Соціально-психологічний зв'язок між жертвою та злочинцем	Тест	7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Психологічні особливості жертв кібербулінгу та інтернет залежностей.	Реферат, презентація, тестові завдання	4
Тема 4. Гендерні ознаки віктимних проявів індивіда			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Гендерні ознаки віктимної поведінки. Гендерні характеристики насильницьких злочинів.	Участь в обговоренні	1
Практичні	Тема. Віктимологія та гендерні ознаки	Тест	7

заняття	жертв <u>Стислий зміст.</u> Гендерні ознаки віктимної активності особистості. Гендерні характеристики жертв злочинного насилля		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Газлайтинг, віктимблеймінг – ознаки та основні характеристики.	Реферат, презентація, тестові завдання	4
Тема 5. Віктимологічні аспекти профілактики злочинів.			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Психологія особистої безпеки в умовах сучасного розвитку суспільства. Психологія відповідальності та віктимність особистості	Участь в обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Віктимологічна профілактика та відповідальність особистості <u>Стислий зміст.</u> Поняття особистої безпеки. Психологічні аспекти відповідальності та відповідальної поведінки	Тест	7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Розвиток віктимологічної компетентності дітей, підлітків та юнаків.	Реферат, презентація, тестові завдання	5
Тема 6. Засоби профілактики та реабілітації жертв			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Профілактичні та реабілітаційні аспекти віктимності жертв. Особливості профілактики сексуального насилля. Особливості особистісної безпека індивіда в сучасних умовах розвитку суспільства.	Участь в обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Діяльність психолога у сфері профілактики віктимних проявів індивіда <u>Стислий зміст.</u> Психологія превенції віктимних проявів особистості. Специфіка роботи психолога-консультанта з реабілітації жертв	Тест	7
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Реабілітація жертв сексуальних злочинів, сімейного насилля.	Реферат, презентація, тестові завдання	5
Тема 7. Забезпечення особистої безпеки людини в умовах ринкових відносин			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Ринкові відносин та їхній вплив на психологію індивіда. Особиста безпека громадян в умовах товарно-грошових відносин.	Участь в обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Засоби віктимологічної профілактики <u>Стислий зміст.</u> Психологічні особливості проведення профілактики та реабілітації людини, яка зазнала насилля. Соціально-	Тест	7

	психологічні чинники запобігання та уникнення насилля.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Компетентне поведіння у різних небезпечних соціальних ситуаціях – способи, методи, засоби, що його забезпечують.	Реферат, презентація, тестові завдання	5
Підсумковий контроль		залік	30

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	A	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни у повному обсязі, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи та наукові узагальнення; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги; алгоритми оптимального застосування та використання опанованого матеріалу в професійній діяльності;</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати результати психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
82 – 89	B	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи з незначними неточностями; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи несуттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати результати психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але не достатньо обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
74 – 81	C	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи припускаючи незначні помилки; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, але з неточностями та помилками; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи несуттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками</p>

		збору первинного матеріалу, але припускати помилок у дотриманні процедури дослідження; недостатньо рефлексувати результати психологічних досліджень та формулювати висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але не достатньо обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.
64 – 73	D	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи на задовільному рівні, припускаючи помилки та неточності; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, але з помилками та неточностями; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи суттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускати помилок у дотриманні процедури дослідження; формулювати висновки з недостатньою аргументацією; презентувати результати власних досліджень усно; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але припускати суттєвих помилок щодо обґрунтування прийнятих рішень як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
60 – 63	E	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни в обмеженому обсязі, припускати плутанини щодо основних теоретико-методологічних положень дисципліни; вибірково психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускати суттєвих помилок; вибірково застосовувати знання на практиці.</p>
35 – 59	Fx	<p><u>Знати:</u> незнання значної частини навчального матеріалу та суттєві помилки в орієнтації щодо фундаментальних положень дисципліни.</p> <p><u>Вміти:</u> невміння застосовувати знання на практиці, що передбачає повторне вивчення навчального матеріалу.</p>
0 – 34	F	<p><u>Знати:</u> незнання більшої частини навчального матеріалу та основних фундаментальних положень дисципліни.</p> <p><u>Вміти:</u> суттєве невміння застосовувати знання на практиці, що робить неможливим подальше навчання без обов'язкового повторного вивчення навчального матеріалу.</p>